

Burraxka ta' April

(maqluba mill-Ingliż)

KUMMIEDJA ĊKEJKNA F'ATT WIEHED

Personaggi: Stella (ta' tmintax-il sena)

Xena: Kamra ċkejkna mgħammra hielu hielu. Bieb fil-faċċata. Mal-lemin ċumnija b'arlogg fuqha. In-naħa tax-xellug mejda tal-kitba, bil-karti fuqha, pinni u klamar tal-linka; pultruna.

STELLA b'libsa ta' filgħaxija timxi 'l fuq u 'l isfel mal-kamra. Tieqaf f'daqqa waħda u tħares lejn l-arlogg.

STELLA: Is-sebgha! Le! is-sebgha u disa' minuti! (Toq-ghod bil-qiegħida) Nistenna ftit iehor! (Tqum bil-għaġla) Hu! (Tissamma' fil-bieb) Le! mhux hu! Ir-riħ! (Tħares lejn l-arlogg). Is-sebgha u għaxar minuti! tista' tgħid u h̄dax! (titniehed) Kemm iġħaddi bil-mod il-ħin! (Tissamma') Iskot! (Inkurlata) ir-riħ mill-ġdid! (wara ftit) Is-sebgha u kwart! Ġa skorra kwarta! Meta tkun tistenna, il-ħin donnu ma jġħaddi qatt! (Iddur lejn il-bieb u b'lehen ta' ħniena tgħid) Ejja, id-dumx ma tiġi, Arturo! (lejn min jisma') Jismu Arturo! (Wara ftit) Isem min? X'inhu? Isem żewġi, Arturo tiegħi! Lil min għandi nkun nistenna dal-ħin, u nixtiequ jiġi malajr? (Tħares lejn l-arlogg) Is-sebgha u sbatax-il-minuta (Lejn min jisma') Intom ma tafux! Tafux lil wieħed raġel jismu Apollo? Naliseb li tafuh, hux? Tajjeb wisq, immela. Arturo fula maqsuma miegħu, donnu hu! Għad nurikom ix-xbieha tiegħu. (Tħares lejn l-arlogg) Is-sebgha u tnejn-u-ghoxrin minuta! (Lejn min jisma') Jiena kont li sibtu 'l Arturo; waħdi. Marzu li għadda konna Biarritz. Lejla waħda mort max-xatt biex insib xi qxur tal-baħar għat-tfal ta' l-iskola tagħna, u kif kont għarkobbtejja qiegħda nħaffer b'idi l-leminija ġewwa r-ramel (turi idha l-leminija)—din, araw, f'daqqa waħda ħassejt xi ħaġa taqbadli subgħajja. (Tħares lejn l-arlogg) Is-sebgha u ħamsa u ghoxrin minuta—(lejn min jisma') Billi ħsibt li kien xi granċ, bdejt inwerżaq kemm niflaħ u qomt b'salt l-iżjed kbir. Insib zaġġuġi bil-wieqfa ma' ġenbi Bil-mistħija ħassejt wiċċi xrara nar—hu sar aħmar ukoll. Is-sema kien kaħlani u l-baħar aħdar. Ah! Jiġu waqtijiet fil-ħajja tal-bniedem li ma jinsiehom qatt! (Tbiddel lehenha) Fl-aħħarnett dak is-skiet kien miksur minn lehen—kien il-lehen tiegħu. "Nitolbok għaxart elef maħfra—qalli—subgħajk ħsibthom, ma nafx xi ħsibthom! qroll aħmar, x'ikolli ngħid." Fuqu kienet tidher mistħija kbira. "U tiegħek

ħisibthom ġranċ!"—għidtlu jien—"Jiena jisimni Stella." "U jiena Arturo," wieġeb hu. "U ninsab tifla waħdi"—issoktajt, billi tħawwadt u ma għaraftx x'nibda ngħid. "U jiena tifel waħdi wkoll!"—huwa tenna minn taħt il-lsien. "Oh! niżżik ħajr!" Sellimna lil xulxin u kulhadd mar għal rihu. Sirna sofor lellux lellux it-tnejn. (Tħares lejn l-arloġġ) Is-sebġha u nofs! Tafuh il-bqija? Xahar wara ltaqajna għal għarrieda f'ballu Londra —kien l-ewwel ballu li mort, u niftakar in-nanna inkurlat ħafna, għax qatt ma riedet tħallini mmur, billi bilkemm kien għad għandi tmintax-il sena. Tajjeb, is-sinjura Karlotta laqqgħetni miegħu. U tafu l-bieċa kif spiċċat? Spiċċat billi xahar ilu żżewwiġna fil-Knisja ta' San Pietru, Misraħ Eaton. Dak tiegħi sabih! Dak ilbies sabih! Jiena u ħierġa mill-Knisja, kulhadd beda jgħid, "Xi ħlewwa!" Jiena fraħt b'dan il-kliem, iżda minħabba Arturo, tafux! Haddejja kienu aktar bojod mill-libsa li kelli fuqi. Kien fiha kuda li żgur qatt ma rajtu twila daqsha u kollha rrakkmata bil-ġawhar. Hassejt ruħi f'tit imħawda, iżda ħienja wkoll. Arturo kellu darsa tuġġħu. Nargħa' ngħid mill-ġdid: jiġu waqtijiet fil-ħajja tal-bniedem li ma jkun jista' jinsiehom qatt! (Tħares lejn l-arloġġ) Għad ilna miżżewwiġin xahar! U—(Tissokta bil-għaġla) Iżda dejjem nibqgħu nħobbu lil xulxin taf! Huwa tant minn tagħna u ħanin, ma jiġini l-ebda ħsieb ħazin fuqu, l-imġiba tiegħu tant hija tajba: Meta nkunu weħidna jiena nsejjajlu "Ġawhra!" u huwa iġidli "Bażu-za tiegħi!" (Bi sfiċċa ta' malajr) Din x'bieċa hi għadu ma ġiex? Din hija l-ewwel darba minn kemm ilna li żżewwiġna li dam ma ġie daqshekk. Drabi oħra malli jdoqu s-sebġha—l-ebda minuta iżjed. Jiena nisimgħu idahħal il-muftieħ fis-serratura u mbagħad arani f'dirġajh, inkella huwa f'dirġajja. Dan x'kien illum?—(Timxi 'l fuq u 'l isfel) Oh! Kemm inħossni inkwieta! (Lejn min jisma') X'inhu? Żammewh? Kif? Min żammu? Mhux il-kap tiegħu—Arturo huwa segretarju ta' ministru li jiġibu wisq -- għax qiegħda niftakar li l-kap tiegħu sejjer jitleq għall-kampanja. Mela żammu xi ħaddieħor? Imma min sata' jzommu? (Wara f'tit) Ah! taraw, ma nista' nsib xejn li jurini li t-tort ma hux tiegħu; din hija l-aġħar ħaġa! (Lilha nfisha) Kieku ma għidtlux li għandna mmorru nippranzaw għand il-mamà, il-lejla, kont naħseb—imma hu jaf bħali! Huwa jaf li din il-libsa għamiltha għalhekk! Għaldaqstant—(ittemtem) Tiġini sewwa hux? Aktarx daqsxejn wiesgħa fil-qadd—Imissu jaf kemm jiena bla sabar — Indahħilha f'tit. Imissu....— (Tħares lejn l-arloġġ) Oh! x'waħdi din! Il-ħin! Inħossni mħajra nraġġa' l-minutiera lura; imma kollu ċajt! (Jidhrilha tisma' ħoss, u tmur tiġri lejn it-tieqa) Hawn hu! Le! Karrettun! Min jaf għaddieħ minn fuqu? (Tgħatti wiċċha b'idejha)

Imghaffeg, kollu dmija, siequ miksura, driegħu maqluġh! (Targ'a tmur lejn it-tieqa u tħares il barra) Ieqaf, leqaf! (Dana lill-bur-dnar li jkun għaddej) X'wahida din, għandi nkun miġnuna! Ma ġara xejn wara kolloxx. (Lejn min jisma') Sata' ltaqa' ma' xi fiabib li talbu jmur jagħmel dawra miegħu! Izda le, huwa jobogħidu l-mixi. . . Għandnu mnejn—Le! mhux hekk, inkella—(Tneħhi minn moħħa dan il-ħsieb) Le! żgur mhux hekk! lanqas il-karrettun, lanqas driegħi maqluġh, u l-ebda haġa milli qiegħda naħseb. Issa naf x'inhi l-bieċċa. Aktarx bdiet tonqos l-imħabba tiegħu lejja. (Tixxotta demgħa) Iva! issa naf li qiegħed jixba' minni, mill-hena tagħna, mill-imħabba li għandi lejh! Xahar! Għal raġel huwa biżżejjed—u mbagħiad! Oh! kemm inħossni mdejqa (Kollha bla sabar, tagħti daqqa b'riġ-lejha fuq l-art) Haġa belha (Tissamma') Ġej!—Le! għad! (Tmur lejn il-bieb) Meta tiġi, tara x'nagħmillek. Nurik x'naf ingħid, u x'naf nagħmel. (Lejn min jisma') L-ewwel għieda bej-nietna—Oh! jiġu waqtijiet fil-ħajja tal-bniedem li huma wisq tal-biża' biex isofrihom! Imma nikkwieta, nieħu ftit tas-sabar! Issa kif nibda nilqgħu? Kif inħares lejh? Hija haġa ftit iebsa. Dan hu l-ewwel tiġrib, min jaf il quddiem x'gej għaliġa? Li kienet hawn il mamà kienet tgħidli kif għandi ngħib ruħi! Dik ma tibżax minn tliet rewwixti kuljum ma' missieri! (Tidħak) Imsejken ta' raġel (Leħenħa jitbiddel) Halli nara. (Wara ftit) Le!—Iva, iva! Hekk nagħmel! Meta jiġi nagħmilha ta' soda --inzomm ruħi merfugħa, wiċċi jkun donnu tar-rħam. Huwa jkun irid jagħmel ħbieb miegħi, u jgħidli: "Aħfirli, bażuża, għax domt daqshekk, imma—" Hawn naqtagħlu l-kliem u ngħidlu kiesaħ kiesaħ: "Inti ħieles li tiġi d-dar x'ħin trid u x'ħin jogħġbok!" Huwa igħidli: Isma' x'inhu li żammni," u jiena nwieġbu "Lanqas biss ma rrid naf, u tista' ma tgħidli xejn." Imbagħiad jissokta: "Il-bažuża tiegħi miġġielda mal-ġawhra tagħha?" u jiena nargħa' nwieġbu kiesaħ kiesaħ: "Jiena minieħ il-bažuża tiegħek, u inti m'intix il-ġawhra tiegħi." Huwa jersaq biex jagħ-tini bewsa, u jiena b'herra kbira ninbuttaħ lura. Wara dan għandum mnejn jibda jidħak, u nibża' li ninfexx nidħak jiena wkoll! B'mod jew b'ieħor ma nkunx nista' nzomm id-daħk meta jidħak hu, (Tibda tidħak kemm tiflaħ weħidha) għalkemm hija haġa ftit belha. . . (Wara ftit) Naħseb li jekk inzomm ruħi mitluqa u nuri li għandi swied ta' qalb u buli ħażina nagħmel wisq aħjar. Haruf meħud lejn il-bieċċerija—hekk! "Iva, ruħi inti tista' tagħmel dak kollu li trid u li jogħġbok; jiena ma ncan-frexx." U kliem bħal dan. Meta jarani nieħu kolloxx bil-ħlewwa u bil-kwiet, huwa jiġi biex ifarraġni, izda jiena ma nħalliħx. Issa rrid nara jekk nieħidu bil-herra x'nista' nagħmel. Kieku kelli nersaq lejh (Tingibed ftit lura u tarfa' driegħha) "Oh! brikkun!" ingħidlu, "jiena nurik li minieħ ta' sebgh

f'halqi kif taħsibni." (Thalli driegħha jinżel) Izda, le! Ma jhallinix nagħmlu dan! U aktarx id daqqa li nagħtih ipattihili b'oħra. Ma tridx tafdahom ir-rġiel! Halli naħseb xi haġ'oħra! (Lejn min jisma') Xi tgħidu kieku kelli nagħmel ta' bir-ruħi tagħtini taqliba? (Turi b'sebaġħha lejn l-art) Hemm fuq il-qieġha ta' l-art, b'xuxti s-sabiħa mitluqa għal fuq spallejja, inberraq għajnejja, ingħažzaż snieni, nitniehed, inwerzaq, bir-ragħwa ħierġa minn ħalqi! Il-mamà kienet tħobb wisq tagħmillhom dawn il-praspar sa ftit snin ilu, għalkemm il-lum erhiethom għax għejjewha wisq, u l-papà qal li draham biżżejjed. (Thares lejn l-arloġġ) It-tmienja neqsin għoxrin minuta. (Tissokta) Inwaħħalha frasi li tagħtini taqliba! (Tarfa' idha 'l fuq biex tħoll xagħarha) Imma lè! Ikolli nerga' nirranga xagħri mill-ġdid, u jiena u nitmiegħek ma' l-art ingħarraq il-libsa. Barra minn dan, bl-ilfieq u l-biki nista' nagħmel għajnejja ħomor għall-pranzu tal-mamà. Daqsxejn ta' ħass ħażin ikun biżżejjed—aktar u aktar l-ewwel darba. (Tinxtehet fil-pultruna) Hekk, hekk aħjar! Nibqa' hawn, kiesħa, musfara, mitluqa, qieġħda mmut, mejta! Huwa jiġi, u b'ġirja għal fuqi, jagħmilli elf mistoqsija, u jsibni bla ħajja! Imbagħad jintilef fih in-nifsu, isejjaħ 'in-nies, jinxtehet għar-kubbejħ quddiem, iroxxli l-ilma fuq ġbini abjad u donnu tar-rġam. (Tqum bil-heffa). Izda mbagħad, l-imsejġna libsa tiegħi! Xi dnuh li hemm il-pranzu fin-nofs! (Wara ftit). Ngħidu li nagħmilha ta' miġnuna! Arturo biss jaqbilla jekk nagħmel dan, għax jibgħat għat-tabib—u ma tafx kif tista' tispiċċa. Raġel li ma jħobbx lill-mara tiegħu, għandu ħila jagħmel kollox. M'hux biss li huwa ma jħobbnix—dan kieku ma tantx jimporta—izda naħseb li ma jaħmitnux—jobghodni? Jobghodni? Jiena żgura minn dan; għandi biex nuri. (B'lehen baxx). Aħjar inħalli isir dak li għandu jsir. Ma baqagħli nagħmel xejn iżjed ħilief li ngerragħ il-hemm kollu li jista' jaqa' fuqi. (Taħseb għal ftit). Issa naf x'nagħmel. Nibgħat għall-mamà, u ngagħhalha tagħmillu waħda minn tagħha. Imbagħad meta jidħol f'qoxortu għal kollox, hija teħodni magħha—bgħid, bgħid minn din id-dar ta' swied il-qalb, fejn ġarrabt u sofret tant tkasir u tbatijiet (Tbiddel fehenha) Nikteb. (Toqgħodx fuq il-mejda) "Għažiza ommi." (Thares lejn l-arloġġ) It-tmienja neqsin għaxar minuti. Ilu ġa erbat ijiem—ingħid ġimġha—" (Tikteb). Ilu sewwa sew ġimġha li Arturo telaq mid-dar, u sal-lum għadu ma deherx. (Thalli l-kitba u tissamma). Iskot! isma'; (B'għajta ta' ferħ). Hu! Hu, tassew! (Tqieġħed idha fuq qalbha) Oh! jiġu waqtijiet fil-ħajja tal-bniedem li jpattu ta' kollox! Izda x'nibda nagħmel? (Tqatta' l-ittra). L-ewwel inqatta' din l-ittra. (Tithasseb). Iħossni ħażin? Aħjar le. Le! Immur niġri u nagħtih bewsa u l-ħass ħażin inħallih għal darb'oħra! (Titlaq tiġri għan-naħa tal-bieb.)